

Kmetijski list

Glasiló „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Naročnina:	
celoletno	Din 25.—
pololetno	Din 12.50
četrtletno	Din 7.—
Posamezna številka	Din 1.—

Kmet pomagaj si sam,
in svoje stališče v državi
uravnaj si sam!

Inserati:	
mail oglasi do 9 petít vrst	a Din 1.50
večji inserati od 10 petít vrst naprej	a Din 2.—
notice, izjave, poslano, reklame petít vrsta	a Din 3.—

Uredništvo in upravništvo lista je v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7, v hiši „Ekonom“.

Kmetijski dolgovi.

V eni stvari so vsi meščanski listi složni, pa čeprav se drugače še tako napadajo. V tem namreč, da se kmetu tako dobro godi, ko nikomur drugemu. Danes je ta meščanska bajka postavljena na laž, kajti dokazano je, da se godi kmetu tako »dobro«, da leze vedno bolj v dolgove, da bodo kmetije skoraj tako zadolžene ko pred vojno. Leta 1913 so znašali kmetijski dolgovi 46 milijonov kron, leta 1918 16 milijonov kron, leta 1919 4 milijone dinarjev, leta 1920 že preko 10, leta 1921 že preko 20, leta 1922 že preko 50 in za leto 1923 znašajo ti dolgovi že preko 50 milijonov dinarjev ali preko 200 milijonov kron.

To so porazne številke, ki jasno dokazujejo, da se godi kmetu najslabše in da je njegova davčna moč že davno izčrpana. Pomisliti je treba zlasti sledeče. Kmetijski stan je edini stan države, ki letno pridobiva vrednote. Kmetijski stan je najproduktivnejši stan v državi, ker s svojim delom pridobiva iz sicer mrtve zemlje bogastva, ki omogočajo življenje vsemu prebivalstvu v državi. Vrh tega pa je pridelek kmeta tako velik, da ga moremo v velikih množinah še izvažati v tujino. Ta izvoz kmetijskih pridelkov je tako velik, da smo samo vsled njega dosegli ravnotežje v naši trgovinski bilanci. Če bi bile razmere zdrave, če bi bilo vse urejeno tako ko treba, potem bi moralo bogastvo kmeta stalno rasti in sicer v tej višini, kakor znaša izvoz kmetijskih pridelkov. Ta predstavlja namreč čisti dobiček kmetijskega dela.

Mesto tega pa vidimo, da leze kmet v dolgove.

Kdo je temu kriv??

Deloma je temu kriva nezavednost kmeta, ki si ni prisvojil politične moči, dasi so mu za to vsi pogoji dani. Kmetov je v državi 80 odstotkov in po sedanjem volilnem redu bi morali imeti kmetje nad 240 poslancev od 313, samo če bi bili vsi kmetje zavedni, če bi volili v resnici kmetijske stranke, če bi bili vsi združeni v Savezu Zemljoradnikov.

Nezavednost kmetijskega ljudstva pa ima še hujše posledice. Vsled nje ni združništvo razvito tako, kakor bi moralo biti in ves izvoz kmetijskih pridelkov in kmetijskega bogastva (živine, lesa) v tujino vrše razni prekupčevalci in tem ostane tudi ves čisti dobiček kmetijskega letnega pridelka. Odtod zadolževanje kmeta.

Edino sredstvo proti zadolžitvi kmeta je zato v politični in gospodarski osamosvojitvi kmeta, v njegovi organiziranosti v samostojnih kmet, strankah in združenjih. Druge rešitve za kmeta ni in kdor dela kaj drugega je izdajalec kmetijskih interesov, je grobokop kmetijskega stanu.

Sedanjih žalostnih razmer pa ni kriv samo kmet, temveč glavno krivdo nosijo drugi. Nemogoče je, da bi kmet, komaj osvobojen, že tudi spoznal v vsej celoti kmetisko misel. Zlasti še, ko so njegovi dosedanjí voditelji z vso vnamo skušali mu prikriti jedno kmetisko misel. Glavni krivci sedanje kmetiske zadolženosti so dosedanjí voditelji kmeta — predvsem voditelji klerikalne stranke.

Vso politično moč slovenskega naroda so imeli in imajo v svojih rokah. Toda kako so uporabili to moč??

Z vso silo so se borili proti oznanjevalcem kmetiske misli in niti proti radikalom in demokratom, glavnim predstaviteljem nadvlade meščanstva nad kmetom, se niso borili tako ko proti SKS. —

Niti to pa jim ni bilo zadosti. Združeno misel so popolnoma zavrgli in njihovo gospodarstvo se vrši danes v znaku bančne politike.

Kmetijska družba, ki bi morala biti najsilnejša opora kmetiskemu združništvu in gojitvi kmetiske misli, ne deluje, ker hočejo tako klerikalni generali.

Vrhu vsega so pa ti nesrečni generali vso svojo pažnjo posvečali samo raznim državnopravnim vprašanjem, mestu, gospodarskim. Za odpravo davkov se niso brigali, vsako drugo vprašanje pa jim je bilo pri srcu.

Tako je moralo priti do tega, da so kmetijski dolgovi pričeli rasti in da še rastejo. Zadolžen kmet je odvisen od onega, ki mu denar posoja in zadolžen kmet ni politično nevaren. Zato se gospodje vsled zadolževanja kmetij ne ganejo.

Treba pa je, da se gane kmet sam, kajti drugače bo suženj vse večne čase. Kmetiske dolgove je treba zmanjšati in to se doseže z zvestobo do kmetiske misli.

Vsi v boj za zmago kmetiske misli in kmetijski dolgovi bodo padli, kmet bo resničen in edin gospodar svoje zemlje. Kdor pa dela drugače, ta dela za propad svoje kmetije, tega bodo kleli še pozni potomci!

Venkov o Savezu Zemljoradnikov.

Glasiló češkoslovaškega ministrskega predsednika Švehle piše v članku »Savez zemljoradnikov v sedanjí politični krizi SHS« sledeče:

»Beograjska vladna kriza še ni odločena. Čas naj omogoči rešitev. Za Pašića kot za Davidovića je čas enako ugoden. Na ozemlju, ki ga obvlada Pašić, se z vsemi sredstvi ovira propagandno delo Davidovića, kakor je to pokazal shod v Subotici. Zato pa je sprejel Davidović na Hrvatskem, kakor med svojimi. Zagrebška manifestacija, na kateri je Davidović s takim uspehom formuliral svoj politični program, kaže, od kje se bodo pri prihodnjih volitvah rekrutirali Davidovićeve volilci.

Med tem, ko se na obeh straneh ostro meči za bližnji boj, kajti navidezno mirovanje radikalov ne smemo smatrati za simptom Pašićevega nedela, pa vstajajo v napetem ozračju vse mogoče kombinacije.

Kralj, v čigar rokah je odločitev, ne sme z nikomur spregovoriti besede, da ne bi bil dotični že označen kot bodoči ministrski predsednik. Ko je pred svojim odhodom iz Beograda sprejel kralj vojvodo Stepo Stepanovića, že so širili listi kot dejstvo vest, da je vojvoda poverjen s sestavo vlade.

Iste nače je tudi vzbudil prihod poslanika Baludžića v Beograd. Baludžić velja kot mož izrednega kraljevega zapanja. Zato se je takoj razširila vest, da je Baludžić poklican razrešiti gordijski voz.

Tako se s temi vestmi stalno bega javnost, dočim se v resnici ničesar novega ne zgodi.

Zanimivejše in pomembnejše od teh vestí, s katerimi se pita zvedavost jugoslovenskih krogov, pa je za nas opazovati nekatere na prvi pogled sicer manj zanimive pojave v srbskem političnem življenju. Kdor n. pr. pazneje zasleduje radikalno časopisje in zlasti glavno glasiló »Samoprave«, ta vidi koga smatrajo radikali za svojega glavnega nasprotnika. Niti demokrate, niti Radića — ampak zemljoradnike. To dokazuje nenavedna pozornost, ki jo »Samoprava« stalno posveča zemljoradnikom. S tem odkriva radikalni tisk, da je srbski kmet tista Ahilova peta, na kateri slabo stoji radikalna stranka. Srbski zemljoradniki so tudi tisti, ki so prizadejali radikalom v skupščini naj-

občutljivejše udarce. To ne dokazuje samo pisava radikalnega tiska, ampak tudi dejstvo, da je bil proti njim poslan v boj lažizemljoradnik Komadinić. Toda sodeč po sprejemu, katerega, so pripravili zetski kmetje temu plačancu, temu zagrizenemu nasprotniku češkega naroda, stoji stvar za Komadinića zelo slabo. Drzno čelo in velika usta, prostaške fraze in psovanje svojih prejšnjih prijateljev, vse to pa ni zadostno priporočilo za demagoga.

K tem intrigam se pridružujejo še grožnje. Laza Marković, katerega je obdolžil Savez zemljoradnikov, da je bil kot minister korupten, grozi, da bo pri prihodnjih volitvah »odpihal« zemljoradnike. In volitve so pravi vzrok radikalnega napada na Savez zemljoradnikov. Kajti z nobene druge strani ne grozi radikalom pri volitvah takšna nevarnost, kakor s strani zemljoradnikov. Sav. zemljoradnikov je namreč zadel radikale na njihovem najbolj občutljivem mestu — v Šumadiji. Vgnezdil se je tam in dnevno pridobiva pristave. Če pomislimo, da je Šumadija srce Srbije, da je Šumadinec tipični predstavitelj srbskega, potem razumemo, zakaj nastopa močna radikalna stranka s tako silo proti enemu svojih najmanjših protivnikov, ki ima v skupščini v vsem samo 11 poslancev.

O Savezu zemljoradnikov se je pisalo, da je sklenil dogovor z Radićem in sicer tako dalekosežen, da je bila sklenjena izmenjava kandidatov. Te vesti sicer niso bile zanikane, toda treba jih je popraviti z avtentičnimi informacijami. Dosedaj še ni bilo ničesar sličenega sklenjenju, dasi se v tem zmislu vodijo pogajanja. Pri tem je treba zlasti naglasiti, da je tak sporazum s poslanci — kmeti dosegljiv, dočim skušajo Radićevi poslanci — kmetje to preprečiti. Ti čutijo predvsem in izključno nacionalno in nacionalni značaj stranke bi hoteli ohraniti in izraziti tudi pri stanovski koncepciji stranke. Iz tega se vidi jasno, da ni mogoče govoriti o dogovoru kot o gotovi stvari in da ni Hrvatska republikanska (Radićeva) stranka tako čisto kmetijska, kakor bi se sicer moglo misliti po njenem naslovu.

Savez zemljoradnikov čaka torej težak boj pri volitvah, ki bodo najkasneje v jeseni. Volitve bodo ne le merilo zavednosti srbskega kmeta, temveč tudi

sposobnosti in čvrstosti njegovih voditeljev, zakaj razmere zahtevajo v resnici izredno zmogljive voditelje in pa — čist ščit.

Izvajanjem vodilnega lista češkoslovaških zemljoradnikov nimamo dostaviti drugega, ko da bodo prihodnje volitve v resnici preizkušnja za zavednost kmeta in sicer ne samo srbskega, temveč v nič manjši meri tudi slovenskega. Trdno verujemo, da bo jugoslovanski kmet to preizkušnjo zmagovito prestal, ker njegovi voditelji so močje na mestu in njegov ščit je čist. To pa je glavno!

Ne v Kanado!

K nekemu Amerikancu, našemu rojaku je prišel te dni neki Mr. Hamory, bankir iz Youngstowna, Ohio, ter mu pokazal načrt nekega delniškega podjetja in hotel nagovoriti našega rojaka, naj vloží v to podjetje svoje prihranke, češ, da mu bo to neslo velik dobiček.

Naš Amerikanec ni hotel sprejeti bankirjeve ponudbe, pač pa se je o tem podjetju dobro informiral ter dognal, da je cela stvar v sledečem:

Ustanoviti nameravajo deln. družbo z glavnico od 350 tisoč kanadskih dolarjev. Ta družba bi potem kupila v Kanadi, provinciji Ontario, 1000 oraloval zemlje, katero bi uredili kot farmo. Ta zemljišča bi potem obdelovali delavci proti plačilu v naravi: za stanovanje, hrano in nekaj nagrade v denarju.

Delavci za farmo naj bi prišli iz Evrope, iz onih dežel, ki imajo mnogo izseljencev, a tako majhno priseljeniško kvoto, da ne morejo vsi v Zveze države ter komaj čakajo, da bi jih kdo pustil vsaj v zemeljski raj v Kanadi. Vsak delavec, ki bi tedaj hotel priti v Kanado, bi moral za to srečo plačati 100 dolarjev na roke agentu omenjenega društva in si poleg tega nabaviti sam prevozno karto. Ko je naš Amerikanec vprašal, odkod naj dobe siromašni delavci denar za vožnjo in na onih 100 dolarjev, je odgovoril gospod bankir, da si bodo delavci sposodili denar od svojih rojakov ali prijateljev v Zveznih državah, pri čemur jim bo šla družba na roko.

Na farmi bi dobivali delavci hrano in stanovanje. V eni delavski hiši, ki je dolga 80 a široka 40 čevljev, bi stanovalo po 20 in več ljudi. Delavcev bi bilo toliko, da bi prišel na vsakega po en orol zemlje za obdelovati. Poleg hrane in stanovanja bi prejemali delavci tudi mesečno plačo 20 dolarjev. Od te plače

Lepi janičar.

Roman.

Spisal Rado Murnik.

16.

»Mare, pazi na Alijano! Vrnita se kmalu! Zbogom, ljubica!«

»Zbogom, mamica, zbogom!«

13.

»Ali: vam je slabo, gospodična Frauensteinerjeva?« je vprašal grof Leonard Starogrski Saldo na dvorišču. Stala je vsa blede ob zidu in trepetala po vsem životu. Videla je, da odhaja hči grofa Blagaja ... Slutila je, da se bliža usodepolna ura in csvojila jo je silna razburjenost.

»Vročina, gospod grof,« je odgovorila tiho in gledala mimo njega kakor v neizmerno daljavo.

»Nevihita bo.«

»Nevihita bo!« je povzel hitro vitez Ahac. »Ali nisem trdil že jutraj, da bo danes še treskalo in grmelo? Po nebu se pode grde oblazine kakor izgubljene duše.«

Soparno je bilo na dvorišču in vroče tudi v sencí. Ali to ni prav nič motilo bojaželjnih vitezo. Dočim so plemenitašine posedale na odru po klopetih, pogrnjenih z rdečim suknom, so odšli hudi junaki v veliko hladno orožarnico; ondí je viselo na kolih orožje in bojna oprava za vojnike in konje, izdelana večinoma v Milanu, koder so bile najboljše tvornice morilnih priprav.

Alijana in Mare sta odšli iz gradu z Matkovičevim Markom in klapovim, velikim psom Tigrom, ki mu je varoval vrat močan ogrjak z ostrimi bodlikami. Vroč veter je vznášal pesek pa prah in ga gnal pred sabo proti Kolpi. Solnce se

je skrilo za sivotnimi kepami debelih oblakov. Alijani je zvenela venomer materina pesem po ušesih...

Že oddaleč so slišali živahno vpitje in vriskanje veselih seljakov. Pot je vodila skozi gozdiček, ki ga je ločil pokošen travnik od velike goščave. Južno od tega travnika in gozdička se je širila ledina, polna naroda v slikoviti noši. Na dolgem koncu trate so goreli veliki ognji. Ondikaj so pekli in vrteli na različnih celega vola in več janjcev iz grajskega hleva. Pod košatim hrastom so imeli v sodih in mehovih vino, domače pivo in medico iz grajske kleti.

Rdečica dekleta v širokih snežnobelih »rokavih« in rdeče opasanih robačah so se smejale, šepetale in gledale proti fantom, ki so stali, navidezno hladni, še sami zase v dokolenskih robačah in hlapnih bregesah, prepasani z rdečousnatimi čemeri, s črnimi kriljaki na glavah. Starci s koščenimi lokavimi obrazi so modrovali med sabo in se pogovarjali z materami, ki so pestovale svoje male otroke. Nekateri razposajeni paglavci so letali in se podili po trati, drugi pa so radovedno gledali lepo oblečeno hčerko grofa Blagaja.

»Marko! Marko!« je klicala Ane, Markova mlajša sestra in mu tekla naproti. Bila je zala polnoudna devojka s sanjavi očmi in izredno dolgiimi oglenočrnimi kitami. Kakor drugi dekličí, je nosila tudi ona na glavi šapelj, venec, ki so od njega vihrali zeleni, rdeči, višnjevi in rumeni trakovi. Vrat ji je ovijal trojen niz debelih raznobarnih koral. Nad robačo si je bila prevezala pisan predpasnik, na noge pa obula rdečevolnene čarape.

Ko ji je segel brat Marko v roko, se mu je razvedril trdi, od osepnic razjedeni obraz. Z velikim veseljem in poslušal sestrično naglo govorico.

»Marko, pojdi pit!« so ga vabili radostni glasovi. »Janjci so že pečeni. Hočeš sesti? Boš igral tudi ti?«

Marko, v svesti si svojega dostojanstva, se je držal ponosno, vendar je milostivo počastil vsakega vabila s prijaznim odgovorom. Čutil se je med kmeti takega gospoda, kakor grof med hlapci.

Ne daleč od hrasta se je jelo zbirati kolo v vrsto. Mladi glasovi so zapeli veselo na glas:

Zbiraj se, zbiraj, lepi zbor
ušeh mladih divojč ...
Zbiraj se, zbiraj, lepi zbor,
ušeh mladih junakov!

Lahkonoga dekleta, male snahe z belimi pečami in visoko vzrasli fantje so se držali za zavolane robce in jeli vsi obenem stopati dva koraka naprej in enega nazaj. Izmed vseh se je slišal najboljše glas Markove sestre, črnooke vojarinke Ane, ki je vodila kolo in pela z drugimi vred:

Hajdi, hajdi, draga moja,
hajdi brzo, milena,
kolo igrat, duša draga,
lepa ti devojčica!
Igraj brzo in veselo,
mlada moja rožica!

Izprva so kolali počasi, potem pa hitreje in vedno hitreje. Naposled so jeli skakati, in umolknila je pesem. Fantje so ukali, dekleta so vriskala in v vetru so vihrala njih bela krila, njih pisani trakovi, kite in rokavi. Zdajpazdaj je vzel deček dekličí iz kola in zaplesal z njo pred drugimi kolaši.

Razčetrli so pečenega vola in sekali pečenko na deskah. Vse se je veselilo, jedlo in pilo in hvalilo obeh grofov radodarnost.

»Marko, treba se bo vrniti,« ga je opomnila Mare. »Bliža se huda ura.«

»Ostani še malo, Marko!« je prosila Ane.

»Nevihite še ne bo tako kmalu. Glej, tako veselo je danes! Ostani!«

»Ne smem.«

»Ostani samo še pri enem kolu!«

Marko se je obotavljal, naposled pa se je vdal.

»Mare, pa pojdi vidve malo naprej, takoj pridem za vama.«

Varuhinja je počasi odšla z Alijano. Na ledini so že zopet kolali in peli:

Stan se gore, mladi junak,
tvojo rožo drugi trga!
Naj jo trga, naj jo nosi,
naj jo nosi mile majke!

Alijani je še vedno zvenela pesem o golobici po ušesih; zapela jo je poluglasno.

Tiger je skakal po tratiní in tekél proti maelmu logu.

Za gostim grmovjem kraj pota sredi gozdiča sta prežala Čirikli in njen mož Angar (Ogel), črn, bradat cigan, vitez pa žilav. V ušesih sta se mu svetila dva srebrna uhana. V desnici je držal širok nož, v levi pa kos zastrupljenega mesa. Pri nogah ciganke je ležal spleten umazan robec, ki je bila vanj zavila debel kamen. Močna sapa je šumela v drevju in razpletala lase.

Tiger prihaja vedno bliže, se ustavi in jame vohati. Tedaj zamahne rjava roka za grmom in na pot pade kos mesa. Pes ga hlastno popade in pogoltné.

(Dalje prihi.)

bi dobili vsak mesec izplačanih le 10 dolarjev, ostala polovica pa bi se jim odtrgovala kot donos za glavni Holding Company, tedaj nova deln. družba, v kateri bi bili delavci delničarji. Ta družba bi imela na farmi trgovino za prodajo stvari, ki jih delavstvo potrebuje. Delavci bi bili dolžni kupovati samo v tej trgovini, sicer bi bili odpuščeni od dela. — Ostane tedaj 10 dolarjev na mesec. Od teh 10 dolarjev se zopet odtegne vsota 2,50 dolarjev za bolniško zavarovanje. Na koliko bi bili delavci zavarovani? In kako? Ali samo za slučaj smrti, ali za slučaj bolezni? Tega v načrtu ni, a tudi gospod bankir ni mogel o tem ničesar pojasniti.

Ostane 7,50 dolarjev; sedem in pol dolarja mesečno za odplačevanje dolga rojakom, za obklo, za čašo piva ali vina, za zabavo, za knjige in časopise, za podpiranje siromašne rodbine v domovini in za prihranke!

Sezija kmetijskega dela traja v pokrajini Ontario približno 6 mesecev. Kdo pa se bo brigal za delavce v ostalih šestih mesecih? Kaj bodo delali? Kdo jim bo dal jesti? Morali bodo kdati sneg ali se brigati sami zase, ali pa jih bo družba, kar je najverjetnejše, plačala, ali jih posodila kakšni šumski družbi za sekanje drv ter bo na ta način pri njih še zaslužila.

Delavec lahko odide s farme, ako ga ne zapodijo. Če odide, temboljše za družbo, kajti pogodba bo trajala od 3 do 5 let, delavčevih sto dolarjev ostane družbi, ta pa si poišče drugega delavca. Toda kam bo delavec šel? Na sto milj daleč okrog farme ni mesta niti železnice, človek poleg tega ne zna jezika, ne more si pomoči.

Samoobsebi se razume, da delavci nimajo nikalnih pravic do zemlje, katero obdelujejo.

To je tedaj ta načrt. Ni potreba posebej povdarjati, kaj ta družba namerava. Brezsrčni spekulanti računajo edino z željo evropskih siromakov, da se izselijo ter hočejo to željo brezdušno izkoristiti in svoje žrtve krvavo uporabiti. Za to ni potreba niti slepu dokazov. Razbojniki zahtevajo življenje ali denar, ta gospoda pa, ki niso morda niti kapitalisti, pa hočejo nekaj takega postati, zahtevajo življenje in denar.

Omenjeni gospod bankir se je odločil, da odpotuje v Jugoslavijo nabirat sužnje za svojo farmo. Tem spekulantom pa bi bil vsak uspeh onemogočen, ako bi naše oblasti, predvsem ministristvo socijalne politike in njegovi izseljeniški organi vršili vsaj svoje najelementarnejše dolžnosti.

Ako bi uspelo eno tako podjetje, bi se za njim osnovala še druga. V Kanadi je dosti zemlje, v Evropi pa dosti siromakov. V pozeruhah pa je nečloveško srce in globoki žepi. Vsi tedaj svari niti, naj ne naseđa agentom, ki se bodo brez dvoma pojavili po deželi z namenom, da pridobe kolikor mogoče veliko nepoučenih ljudi za svoj namen.

Strankine vesti.

(Pozor krajevne organizacije SKS!) Ste že sklicali sestanek krajevne organizacije radi občinskih volitev? Ako ne, storite takoj in zahtevajte, da se sestanka udeležijo poročevalci iz tajništva SKS.

(Krajevna organizacija SKS v Mariboru ima redno vsak drugi in četrti tork v mesecu ob 20. (8.) uri zvečer v mali sobi restavracije Narodni dom v Mariboru prijateljske sestanke. Sodelujniki z dežele dobrodošli!

(Občinske volitve.) V krškem in ilirskem okraju glavarstvu so razpisane občinske volitve, ki se bodo vršile v mesecu juliju t. l. Občinske volitve bodo pokazale, kakšno moč imajo v Sloveniji posamezne stranke. Zato naj bodo vse krajevne organizacije vsak čas pripravljene, da lahko vložijo svojo listo. Navodila se dobe v tajništvu SKS v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7.

(Kraj. organizacija naše stranke za občino Sv. Gregor.) Je imela svoj letni občni zbor v nedeljo dne 27. aprila v Dvorski vasi pri tov. Maroltu. Na občnem zboru, ki so se ga v večjem številu udeležili tudi tovariši iz občin Vel. Poljane, Lužarje in Vel. Lašce, je poročal tov. posl. Pucelj. V novi odbor krajevne organizacije so izvoljeni poleg predsednika Franceta Landra iz Podpoljan še sedeči posestniki: Hočevar Janez in Prijatelj France iz Vel. Slevce, Jože Hočevar in Janez Zabukovec iz Male Slevce, Janez Debeljak in Jože Marolt (tajnik) iz Dvorski vasi Janez Modic od Maroltov, Anton Korošec iz Medvejeke, Alojzij Centa iz Keta in Jože Korošec iz Krnčega. Občni zbor je pooblastil novoizvoljeni odbor, da mora sam sestaviti kandidatsko listo SKS za predstoječe občinske volitve.

Zveza kmetijskih fantov in deklet.

Pismo našega tovariša iz Češke.

Zveza društev kmetijskih fantov in deklet je poslala na Češko nekaj fantov, da se tam praktično izpopolnijo v modernem kmetijstvu in spoznajo tamkajšnje gospodarske razmere. Med temi je bil tudi tovariš Ivan Brecljnik, ki je dokončal kmetijsko šolo na Grmu in se nato javil Zvezi za odhod na Češko. Pred kratkim smo dobili od njega pismo, v katerem piše med drugim:

»Po Vašem priporočilu sem bil v Pragi prav gostoljubno sprejet. G. Horak (t. j. glavni tajnik Zveze češke kmetijske mladine) se je cel dan žrtvoval za mene ter mi razkazal skoro vso Prago. Opoldan me je peljal na kosilo v kuhinjo, kjer imajo agrarni akademiki skupen obed. Tam smo se sestali tudi z g. Jakovljevičem in g. Račičem (to sta voditelja naših dijakov, ki študirajo v Pragi in so pristaši kmetijske gibanja), katerim sem oddal Vaša pisma. Bila sta jako prijazna. Popoldne pa me je vodil g. Horak v parlament, kjer je bila ravno zbrana »Narodna skupščina«. Kako sem se začudil, ko ugledam med poslanci tudi poslane — preproste kmete in tudi iz drugih stanov. Le žal, da ne razumem še češkega jezika, kar mi je onemogočilo, da bi vedel, za kaj je šlo.

Zvečer ob šestih sem se poslovil od g. Horaka ter se odpeljal na odkazano mi mesto. Peljal sem se z vlakom eno uro in enčrt do postaje Noutonice, kjer me je že čakal gospod, kateremu sem dodeljen. Ta je bil namreč od g. Horaka iz Prage že brzojavno obveščen o mojem prihodu. Njegov dom je od postaje oddaljen četrte ure. Vas se imenuje Svrkyn.

Gospodar, pri katerem sem, je jako velik posestnik. Poseduje 65 ha obdelane zemlje in ima 5 parov vprežne živine ter vrhu tega še 15 glav. Dela pa vse s stroji z živino.

Utiša, katerega sem dobil prve dni med Čehi, ne morem popisati. Njih gostoljubnost se ne da primerjati z nobenim narodom, med katerimi sem že živel. Povsod sem bil več ali manj prežiran, da celo v lastni državi, tukaj pa sprejet kot sin, kot brat.

Jako srečnega se čutim, ker mi je bila dana prilika, da se lahko podrobno seznanim s češkimi razmerami, katerim hočem posvetiti vso pažnjo. Da sem pa to dosegel, sem dolžan zahvaliti predvsem Vam, ker bi drugače, kakor je vse kazalo, skoro gotovo ostal doma.

Ponovno se obračam na Vas s prošnjo, da mi sedaj, ko dobite moj naslov, pošljate »Kmetijski list« in »Grudo«, za kar Vam bom jako hvaležen.

Ko se malo bolj seznanim s tukajšnjimi razmerami, Vam poročam obširnejše.

(Vsem društvom kmetijskih fantov in deklet.) Ker prihajajo čisto prošnje za predavanja prepozno, tako da Zveza ne more vsem ustreči, prosimo, da se nam vse tozadevne želje (kraj, dan, ura in o čem naj se predava) sporočijo po možnosti vsaj 14 dni prej. Na ta način bo zamogla Zveza željam društev vselej ugoditi.

Pokrajinske vesti.

(Pilpogačica in ministranti.) Pašičevi ministranti nas po malem psujejo naprej. Zdaj so prišli do psovke »pilpogačica«. Lepa je ta beseda in komur »pašič«, je pravi užitek, kadar zdrži z jezika. In da ne bi čitatelji »Jutra« opazili pilpogačarije, ki se je izvršila pri teh Savlih čez noč, kakor hitro je »ovaj« Pašič prijazno pogladil brado, že psujejo z lastnim naslovom druge. Res ni lepo, da tako sovražijo jezuita, ko so jim pa v morali tako velika zlahta. Od »Jutrovih« pilpogačic pa pričakujemo sedaj ob lepi majski obletnici slavnosten članek, kako pameten in državno koristen čim je bil Markov protokol, kakšna modrost Koroščeva avdijsca pri kralju za samoradikalni Pašičev režim, kajti da ni teh oslarij bilo lanske leto, ne bi »Jutrovi« Pribičevićanci danes bili vladina gospoda, ne bi tako čez noč postali »režimovci«.

(Srditi Taboriti.) V prijaznem Mariboru izdajajo gg. advokati slabo pisan in slabo tiskan časopis »Tabor«. Zasluduje iste cilje, kakor ljubljansko »Jutro«, to je: ukrasti toliko glasov Samostojni Kmetijski Stranki, kolikor potrebuje faltrana JDS, da bi zlezal eden mariborskih advokatov v narod. skupščino. Razlika je samo ta, da izvršujejo mariborski advokate ta svoj posel z mnogo manjšimi zmnožnostmi, kakor njihovi ljubljanski pobratimi. In če dobe kje kakšnega vojnega Jabičkarja, ki ne ve, na katero stran bi se odločil, se bahajo potem v javnosti, kako bodo vse »naprednjake« združili v enotno fronto pod okriljem JDS. V 94. (17.) številki od 24. aprila piše ponižni politični učenček

kar cel uvodnik o nas in naše ime dvanajstkrat po nemarnem imenuje. Končuje pa prežalostno pesmico z vrlo značilnim stavkom: »Rodoljubi, ki v oči gled vsem gori navedenim dejstvom se vztrajajo pod vodstvom nezmožnih voditeljev propadajoče SKS, se bodo nekoga lepega dne bridko kesali, da so bili gluhi in slepi za naše klice.« — Prokovanje je točno, samo manjka »ne« pri kesanju. Zgodovinska resnica nas namreč uči, da se je vsak kesal, ki je te klice poslušal — za dokaz imamo lastne izkušnje — in da je bil vsak vesel, če je o pravem času obrnil hrbet tej s frazami našopirjeni politični bratovščini. »Rodoljube« naj »Taboriti« le love, stanovsko zavedno kmečko ljudstvo pa naj puste v miru!

(Moderna polemika.) »Avtonomisti« živi tako naglo politično življenje »od nedelje do nedelje«, da ga še sapa ne dohaja, kaj bi se potem čudili, da je tudi naslov že zastal za vsebino. Jezi se sicer topogledno na večrajšnje svoje brate, podpornike in občudovalce zaradi jugoslovanske tiskarne, jugoslovanskega kluba, jugoslovanske kmečke zveze itd., sam se pa le še ni prekrstil v naslovu tako, kakor se je v vsebini. Toda to je njegova stvar. Naša pa je, kako nas napada. V zadnji številki piše: »Zakaj ne posvečate več pozornosti »Samostojnim«? Če je n. pr. res, da se je g. Pucelj med »Zemljoradniki« še zadnji hip trudil spraviti jih k radikalom, potem bi bilo treba na to opozoriti ljudstvo.« Gospod Prepeluh namreč natančno ve, da to ni res, pa smo zato silno radovedni, kje je nalezl to lastnost: ali v zavestništvu s klerikalci ali pri prevajanju Machiavelija?

(»Slov. Gospodar«) je naslov listu, ki je prvi med klerikalnimi razgalil svoj strah pred predstoječimi volitvami. Napisal je dolgo, pa nečitljivo klobaso, kjer pobožni člankar v Golecovih psokah obdeluje našo stranko. Ena sama stvar pa je jako neugodna. Na Štajerskem namreč nima sedaj SKS nobenega poslanca, pa so zato poleg solca za ves dež odgovorni le tigr in sicer od obertigra Korošca pa doli do ponižnih muck Faleža in Vrečkota. Ali »Pijani Gospodar« — kakor ga imenujejo — lepo prepisuje laži izpred šestnajstih mesecev in ker nima boljšega gradiva, laže o Mrmolji in Ureku neumno in ostudno, zraven pa tako debelo, da še sam ne verjame. Če bi ne bilo ljudstva škoda, da se ga s tako duševno hrano samo podivja in posurovi, bi mi tako pisavo le pozdravljali, ker mora taka urnebesna oslarija odpreti končno oči tudi tidiotom. Če bo kaj prostora, bomo nekaj teh cvetk presadili s premenjenimi imeni v »Kmet. list«, da bodo naši čitatelji videli s čim v 20. stoletju slov. duhovščina vzgaja politično svoje ovčice. Torej gg. Korošec, Hohnjec, Klekl in drugi le še pridite!

(Majski pozdravi »naših vojakov.«) Srečen in prekrasen prvi maj želijo vsem slovenskim fantom in dekletom, ki čitajo »Kmetijski list« in »Grudo«, slovenski fantje 6. čete, 48. pešpolka Plevlje — Sandžak: Franc Mirt, Anton Zemljak, Franc Grabenšek, Mihael Pavlovič, Jože Barbič, Franc Pere, Josip Kovač, Josip Rostohar, Franc Sedmak, Konrad Hedrik, Franc Sket, Franc Brelez, Anton Meliva, Janez Veberič, Franc Štraus, Stefan Konec, Karl Pavšič, Alojzij Marc, Konrad Kušar, Alojzij Brdnik, Franc Hajt, Jakob Klakočevnik, Franc Javornik, Karol Bradelj, Alojzij Lipuš, Albin Cebcer, Franc Kavše.

(Iz radovljiškega okr. glavarstva.) Okr. glavarstvo je zahtevalo od vseh občin, da napravijo prepise vol. imenikov za skupščinske volitve. Zakaj je to zahtevalo, ne vemo, vendar mislimo, da jih je poslalo kakšni pol. stranki. Kdor od županov ni takoj pustil vsega dela ter šel k prepisovanju imenikov, ga je okr. glavar Vavpotič občutno kaznoval. Gospodu okr. glavarju je znano, da si naše občine po večini ne morejo držati tajnike in vse občinske posle opravljajo župani sami; zato je skrajno krivično privijati ravno te župane s kaznimi. Če pa je resnica, kar so pisali časopisi, da je naredba o prepisih volilnih imenikov preključena, je bilo to prepisovanje naročeno samo radi šikane županov. Vsak župan, ki je bil kaznovan, naj se pritoži na velikega župana v Ljubljani, ki bo krivično kazeno gotovo razveljavil.

(Poljanska dolina.) Sokolska društva Žiri in Gorenja vas-Poljane prirideita dne 11. maja, skupen pešizlet na Hotavljice k br. Brejcu. Dolžnost vseh Poljanec je, da se izleta udeleže, posebno oni, ki imajo kroje. Poleg telovadbe je na sporedu tudi petje. Prijatelji sokolstva dobrodošli! Zdravo!

(Horjul.) V zadnjem »Domoljubu« hoče s krščanskim zmernjem prvoten »Domoljubov« dopisnik odgovarjati na našo notico v »Kmetijskem listu«. Ker ne zna niti besede »Vovčene« prav rabiti, se lahko ve, da ni zrastle v horjulski dolini. Ni bila naša notica naperjena proti g. kaplanu kot duhovniku, temveč proti g. kaplanu kot politiku. Seveda, te

pojme se braicem »Domoljuba« ne sme razkladati, je prenevarno. Gospod dopisnik trdi, da drži Samostojno stranko le boj proti duhovnikom skupaj in ne stanovska kmetijska zavest. Na, potem-takem tudi vaših sedanjih pristašev ni držalo pred par leti drugega skupaj, nego boj proti duhovnikom. Sedaj pa jih drži ne vera, pač pa razredna zavest duhovnikov, ki se boje, da bi se njih pristaši zavedli, da so le repek enega stanu. Samo radi tega je na prižnicah in v »Domoljubu« toliko prahu proti »Samostojni kmečki stranki«. Se že gospodom zdi, da je stanovski kmečki pokret njim kot politikum nevaren; kajti kot duhovnikom jim ni najmanj. Naštetje, gospodje, imena onih duhovnikov, ki so bili napadeni v »Kmetijskem listu« samo zato, ker so duhovniki. — Moč župnikovih dokazov slabiti ni bil naš namen, ker to sploh niso bili dokazi ali pa tako kruljivi, da jim g. župnik niti sam ne verjame. Pač pa smo hoteli pribiti in pokazati, da prižnica ni oni kraj, kjer naj se politika rešuje in pa v kakšno nespornja lahko zapelje človeka-duhovnika politična strast. Da »Samostojna stranka« ni veri sovražna, je podal tudi lep dokaz vaš najsijajnejši agitator pri zadnjih državnoborskih volitvah, ki jo je uvrstil pred »dr. Sušteršičevo« stranko. Rekel je nekemu volilcu, ki ni hotel kroglice spustiti v skrinjico SLS: »Če pa se greste volit, pa raje zaženite v skrinjico »Samostojne stranke« nego v skrinjico dr. Sušteršičeve stranke.« — Očitati pijanost drugim pristašem ni sicer baš lepo, osobito ako tudi lastni pristaši niso izrazili sovražnosti alkohola in pa če si njihov vodja nakuha kar cele sode te žgoče pijače. Glede vere in drugih očitkov pa navajam samo svetopisemski izrek: »Ne sodite, da ne boste sojeni!«

(Kostanjevica.) Na belo nedeljo je bil tu običajen tabor Kmetijske Zveze za krško dolino, ki pa se je letos vsled slabe udeležbe skrčil na čisto navaden shodišč prof. Sušnika. Kakor vsako leto je bilo tudi topot to politično zborovanje, združeno s cerkveno slovesnostjo pri romarski cerkvi Matere Božje dobrege sveta. Pa romarjev je bilo bore malo in Sušnikov govor je bilo eno samo opravičevanje za dolžne obljube preteklih let. Na medklice nasprotnikov je rabil profesor Sušnik za robljene izpade; kajti on kot poslanec sme surovo govoriti. Dasi so ob nedeljah uradne ure pri županstvu celo dopolne, je bila občinska pisarna med shodom tri ure zaklenjena. Zato pa bo župnik Podbevšek zopet predlagal povišanje plače tajniku. Znat' se mora...

(Raka.) Pretečeno nedeljo smo imeli sestanek SKS. Ob obilni udeležbi je poročal tovariš geometer Mravljč o nujni potrebi, da se vse podeželsko ljudstvo strne v enotno stanovsko stranko po celi državi. Nazorno je pokazal, kako protikmetjsko politiko vodijo demokratske in druge meščanske stranke in da vsakdo, ki vsiljuje demokratsko, ali kako drugo kapitalistično stranko našemu kmetu, uganja najgrše izdajalsko delo nad ljudstvom, med katerim živi. Ko bo kmetijska zavest prodrla do zadnjega našega kmetijskega človeka, bo kmalu izginilo tisto demokratsko in klerikalno navdušenje teh ptičev iz meščanskih, protikmetjskih strank. Nezavednost je kriva, da še do danes ni vse podeželsko ljudstvo v svoji kmetijski stranki.

(Bučja.) V nedeljo smo imeli sestanek kraj. org. SKS radi sestave kandidatne liste za obč. volitve. Soglasno smo določili, da gremo v volitve samostojno, ker naša čista kmetijska misel ne sme biti okužena od katerekoli protikmetjskih strank.

(Škocjan.) Zadnjo nedeljo smo imeli sestanek kraj. org. SKS. Prišli so pristaši v obilnem številu iz cele okolice. Določili smo kandidatsko listo za obč. volitve in sporazumno določili možne. Odklonili smo ponudni kompromis od SLS radi pretiranih zahtev in ker ne pustimo, da bi naslov Kmetijske stranke dal mesto kakemu medlemu kompromisarskemu napisu, ker kmet, ki se ne zaveda svojega stanu in odločno ne prizna svojega imena, je vedno žrtev kake meščanske protikmetjske stranke.

(»Gruda«) prinese v svoji 3. številki, ki izide sredi maja, nekaj zelo važnih člankov. Opozorjamo zlasti na članek »Kmetijsko šolstvo«. »Zemlja, narod in narodnost« itd. V leposlovnem delu bosta poleg drugih zastopana tudi Ivan Lah, naš priznani književnik, z daljšo črtico — in pa Ksaver Meško, župnik na Selih pri Sovengradcu, z lepo značilno črtico »Na poti v cerkev«. V zabavnem delu objavi ta številka »Grude« tudi nekaj zabavnih stav in nekaj ugank, za katere bodo razpisane nagrade. Opozorjamo pa, da bodo pravico do tekme za nagrade imeli samo naročniki »Grude« in člani njihovih druženj! Kdor torej še ni naročen, naj si »Grudo« pravočasno naroči! »Gruda« obeta od številke do številke postati zanimivejša Dilettantske odre po deželi opozorjamo, da prično v »Grudi« v kratkem izhajati tudi lere za naše odre. Odri, ki imajo naročeno »Grudo«, jih bodo smeli uprizarjati prosto, brez odškodnine. Zato koristilo le sebi, če »Grudo« pravočasno naroči.

(Od doma je odšla) dne 24. marca t. l. hčerka Ludvika Repoluška iz Ruš Jožefa in se do sedaj ni vrnila. Dekle je bolj slabo oblečeno, razoglavo. Ima na rokah bradavice in je nekoliko slaboumna. Je srednje velikosti. Kdor bi kaj vedel, kje se dekle nahaja, naj to sporoči prvi orožniški postaji.

(Stekel pes.) Dne 26. t. m. je ogrižel stekel pes 5letnega Jožka Lušina iz Horjula in eno kokošo. Orožniki so psa ustrelili, a deček je bil prepeljan v Pašturjev zavod v Zagreb.

(Škoda vsled povodnji) po Srbiji se ceni na 200 milijonov dinarjev. Prizadetim krajem bodo odpisani letošnji davki.

(Dražba občinskega lova) trga Motnik bo dne 15. maja ob pol deseti uri na okrajnem glavarstvu v Kamniku (soba št. 6). Lov se oddaja v najem za dobo 5 let.

(Licenca bikov, plemenjakov.) V smislu zakona o povzdigi govedoreje naj vsi živinorejci v mestnem okolišu ljubljanskem svoje bike, ki jih namerava uporabljati za plemenitev tujih krav in telic, pisмено ali ustmeno naznanijo mestnemu magistratu (gospodarski urad) do 6. maja 1924. Primerna naznanila morajo obsegati ime, priimek in bivališče bikovega posestnika, popla in pasmo naznanjenega bika ter napoved, je li bil bik že licencovan (datum in številko dopustnice). Vse te mestnemu magistratu naznanjene bike bo pregledala posebna licencovalna komisija, ki bo posestnikom najboljših pripoznanih bikov razdelila tudi primerne nagrade. Čas in kraj licenciranja, kakor tudi pogoji, pod katerimi se razdele omenjene nagrade, se naznanijo naknadno.

(Zveza južnoštajerskih obrtnih združenj v Celju) sklicuje glavni zbor zveze za nedeljo dne 4. maja t. l. ob pol 10. uri v mestno posvetovalnico v Mariboru. Razpravni red obsega sledeče točke:

1. Poročila zveznega odbora;
2. proračun;
3. sprememba pravil;
4. volitve;
5. mojstrska preiskunja;
6. reorganizacija obrtnih združenj;
7. mojstrsko zavarovanje.

Vstop na glavni zbor imajo samo osebe, ki se legitimirajo s posebnimi od zveze izdanimi izkaznicami. Za slučaj, da se dovoli za udeležence zborovanja polovična vožnja, se bo to še pravčasno razglasilo.

(Iz Sv. Lovrenca v Slov. goricah) nam poročajo, da je v občini Zagorci dne 23. aprila umrl veleposestnik Jože Repič. Pokojnik je bil vnet pristaš narodnega ujedinjenja kakor tudi pristaš SKS. Mnogokrat je povdarjal, kako se čuti srečnega, da je Jugoslovian. Čital je mnogo časopisov, gospodarskih in drugih poučnih knjig ter si na ta način pridobil veliko praktičnega znanja, ki ga je usposobil za vzornega kmetovalca. Izmed časopisov je čital najraje »Kmetijski list«, v katerem je videl edino pravega zagovornika kmetijskega programa. S pokojnim Repičem je izgubila občina enega najboljših članov, SKS pa svojega vnetega člana. Umrlj zapušta četrto otrok in žalujočo ženo. Naj v miru počiva.

Pregled tedenskih dogodkov.

Sreda, dne 23. aprila.

Radikali se nadejajo, da dobi Pašič dne 2. maja volilni mandat in da bo dne 3. maja prečitan ukaz o razpisu novih volitev.

Četrtek, dne 24. aprila.

Kralj in kraljica sta se vrnila v Beograd. — Italija je priznala grško republiko. — Na Danskem je sestavljena nova vlada.

Petek, dne 25. aprila.

Predsednik zemljoradniškega kluba poslanec Vojta Lazič je bil sprejet od kralja v avdienci. — Trocki je imel govor, v katerem je napadal politiko Evrope in Zedinjenih držav. —

Sobota, dne 26. aprila.

Ljubljanski socialdemokratje so sklicali dne 24. aprila v Mestnem domu shod, katerega pa so razbili komunisti. — Anglija in Turčija sta priznali grško republiko. — Amerika je odredila vojakom, ki so se udeležili svetovne vojne, 20-letno pokojnino. — Politični položaj je še vedno negotov.

Nedelja, dne 27. aprila.

Radikalni ministri prirejajo volilne shode. Pašič bo imel veliko zborovanje v Bjelinu. — Kriza bo rešena 3. maja. — V Budimpešti se nadaljujejo pogajanja med našo državo in Ogrsko. — V Rusiji je napravilo pisanje našega časopisa glede besarabskega vprašanja zelo ugoden vtis. —

Torek, dne 29. aprila.

Pašič in Pribičević sta bila v avdienci pri kralju. Položaj se razčišča še ta teden. — Škotska zahteva avtonomijo. —

Naročajte „Kmetijski list“!

Gospodarstvo. Kmetiški dolgovi.

Da doženemo, v koliko so v naši državi čim večje se ponavljajoče trditve o zopetnem zadolževanju poljedelskega stanu osnovane, podajamo v naslednji tabeli k predmetu nekaj statistične stvarine. Uvažujmo, da so skoraj edini vir, h kateremu se more naš kmet v denarni stiski zateči, podeliteljske zadruge hranilnice in posojilnice, ki tvorijo pretežno večino posojil

teh hranilnic hipotekarna posojila kmetovalcem, smo ugotovili višino bilančnih izkazanih posojil poslednjih let. Številčni podatki tabele se nanašajo samo na podeliteljske zadruge denarne zavode (rajaiznovke in pod.) ne pa tudi na regulativne hranilnice, ki se nahajajo v mestih in se v pretežni meri pečajo s stavbnim, meničnim in občinskim kreditom.

Okrajno glavarstvo	Po bilanci izkazana posojila so znašala konc. l. (v tisočih):					
	1913	1918	1919	1920	1921	1922
	V kronski veljavi.			V dinarski veljavi.		
Radovljica	3.795	1.444	448	757	1.385	7.931
Litija	4.528	1.562	384	870	1.472	3.880
Krško	3.826	779	325	858	2.172	4.591
Črnomelj	4.570	1.655	449	888	1.635	3.997
Kranj	4.550	2.536	633	898	1.885	5.482
Logatec	5.030	1.920	515	1.934	3.498	5.174
Ljublj. okolica	5.293	1.885	784	1.785	3.519	7.247
Kočevje	7.716	1.970	562	1.297	2.293	6.472
Kamnik	3.477	1.042	268	681	1.552	3.078
Novo mesto	4.280	1.389	337	798	1.439	2.523
Skupaj	46.805	16.582	4.705	10.766	20.900	50.191

Ker se pa nahaja med temi zadružnimi hranilnicami nekaj takih, ki se pečajo izdatno tudi z obrtnim, trgovskim in mestno-stavbnim (hipotekarnim) kreditom, izločimo 14 takšnih (v podeliteljskih mestih se nahajajo) zadružnih hranilnic ter dobimo naslednje številke:

l.	1913	1918	1919	1920	1921	1922
kron	31.397	8.825	2974	6992	14.374	50.676
Dinarjev						

V št. 63 in 95 našega lista smo prikazali, da je opaziti v naraščanju hranilnih vlog kakor pri regulativnih tako pri zadružnih hranilnicah iz 1921 zelo nazadujočo tendenco, gorenji podatki pa govore o močno naraščajoči tendenci pri jemanju kreditov.

Ako izrazimo spremembe v odstotnih odnosih (čisto številčno vzeto) in ako upoštevamo vse zadružne hranilnice, je padla vsota posojil od 1913 do 1918 za 64 odstotkov, od 1919 do 1920 je pa narasla že za 128 odstotkov, l. 1921 za 93 odstotkov in l. 1922 za 140 odstotkov. Ako izločimo gorenjih 14 zavodov, odstotne spremembe ne podajajo bistveno drugačne slike (l. 1918: + 68 %, l. 1920: + 135 %, l. 1921: + 105 % in l. 1922: + 113 %).

Povsem drugačna pa je (glede absolutne višine zadolžitve) situacija, ako izrazimo te številke po vsakoletnih valutnih tečajih koncem leta v zlatih dinarjih. Valorizirana, znašajo v gorenji tabeli omenjena posojila:

l.	1913	1920	1921	1922
zlatih dinarjev	48.877	1939	1622	2710

Dvoje vrste kreditov.

(Po »Zadrukarju«.)

Kredite delimo v glavnem v produktivne in konzumne. Produktivnim smatramo kredite, ki služijo za vstvarjanje novih dobrin in splošnemu napredku gospodarstva. Namesto, da leži denar mrtve po bankah in skrinjah, se ga posodi (kreditira) onemu, ki si zna in hoče s pomočjo istega vstvariti in pospešiti svoje dohodke.

Kredit vzet z navedenega stališča, igra v narodnem gospodarstvu zelo vlogo, ker služi za pospeševanje dohodkov. Ako bi taki krediti ne obstajali, bi se nikakor ne moglo izvesti koristi za občino dobrobit. Tako n. pr. napravila država nove in zboljšuje stare ceste, gradi železnice, ureja in napravlja telefonsko in brzojavno omrežje in vse to le s kreditom, ker ona nima gotovine. Zato je zanjo tak kredit velike važnosti, ker je produktiven, produktiven zato, ker je naložen v name, ki bodo donasili obilnih obresti in bodo istočasno v pomoč ljudstvu in prometu.

Prebitki in mala denarna sredstva, ki bi drugače ne mogla v narodnem gospodarstvu igrati posebno važne vloge, se zbirajo ter se iz njih vstvarjajo — potom kredita — velika proizvodna sredstva. Tako n. pr. se vstvarjajo velika podjetja, potom izdaje delnice, itd. na podlagi enostavnega papirja z dostavnimi črkami d. d. (delniška družba) itd., ki pridejo na ta način do potrebnega kapitala za proizvodnjo katerega gospodarskega podjetja: izsekavanja gozdov, osuševanja močvirij, izkoriščanja rudnikov itd.

Produktivni kredit pa bi dobrodošel tudi kmetovalcu. S pomočjo takega kredita bi pospeševal kmetovalec dohodke: nabavljaj si potrebna semena, umetna gnojila, žveplo, modro galico, poljedelske stroje, razno blago itd. V navedene svrhe mu namreč primanjkuje najpogostejših sredstev. Tak kredit je kmetovalcu jako potreben, kajti edino s tem

Vojna konjunktura in pa inflacijske posledice so znižale kmetovalec dolg l. 1913 stvarno za 96,67 odstotkov v l. 1921, v l. 1922 pa se je ta dvignil že za 67 odst. Bilančnih podatkov l. 1923 še ni mogoče navesti, ker zaključki oziroma odobri letne račune mnogo podeliteljskih hranilnic še je pozno v letu, vendar pa utegne po že znanih bilančnih znašati prirastek v tem letu od 65 — 70 odstotkov, tako da bi dosegla vsota posojil 82.815.000 (papirnatih) Din ali 5.343.000 zlatih dinarjev. Prirastek v zlati veljavi bi v l. 1923 znašal 97 odstotkov.

Rad bi popolnosti navedimo še podatke o hipotekarnih posojilih šestih podeliteljskih hranilnic, ki jih ne izkazujejo skupno z občinskimi posojili. Ta hipotek. posojila so znašala (v tisočih):

l.	1913	1918	1919	1920	1921	1922
K	11.870	6484	1224	1515	2341	5502
ali zlatih dinarjev:	12.345	—	—	273	182	297

Ljubljanskih denarnih zavodov za naše podatke sploh nismo upoštevali, ker se pečajo s kmetijskim kreditom domnevno le v zelo skromni izmeri. Menimo, da zadolževanje našega kmeta (bodisi računano v papirnatih ali zlatih dinarjih) momentano ni še tako opasna prikazen. Vendar pa prikazuje ono že odločno naraščajočo tendenco in bati se je, da se ta tendenca s prihodnostjo gospodarske stabilizacije in predstoječe poplave naše denarne jedinice ne poleže temveč polagoma privede razmere blizu status quo ante.

NARODNI DNEVNIK.

mur pa kmet sam ne odločuje. In od vsega tega so odvisni njihovi dohodki.

Vsled tega bi se o kmetiskem nabavnem kreditu dalo mnogo govoriti in razpravljati.

Imamo pa tudi trdne kmete, kateri so si z dobrim gospodarstvom v boljših časih prištedili toliko, da so v stanu kriti s temi prihranki potrebe v slabih časih. Velik del kmetovalcev pa ne živi v tako srečnih prilikah. Taki so primorani posluževati se kreditov, ako nočejo stradati. Vprašanje je, ali je za najetje takih kreditov vedno posledica slaba letina ali ne, in ako že, kako daleč segajo te posledice? Takoj lahko ugotovimo, da je upravičena uporaba dobrin za kritje potrebe, ako je sorazmerno omejena na premoženje onih, ki se takih kreditov poslužujejo. Ni pa pameten tak kredit, kateri naj bi bil omejen na dohodke konzumenta. Tak kredit je le tedaj upravičen, ako ima zasigurno kritje po dohodkih.

Naše vaške zadruge se bavijo po večini z nabavo živil in hišnih potrebščin. Prodajajo pa se ti predmeti po večini le na kredit. Vsled tega ponovno povdarjam, da zadruge naj nikar ne prodajajo na kredit tistim ljudem, ki pridejo češče do denarja, kakor delavcem, malim trgovcem, uradnikom itd. V teh slučajih bi bila izjema dopustna le pri tistih, ki pridejo do denarja le ob gotovih letnih časih, in ti so kmetje.

Gospodarske vesti.

NAŠA KONJEREJA.

V naši državi je bilo l. 1919 1.008.980 konj, l. 1923 pa 1.034.130. Posamezne pokrajine so imele konj:

Srbija	77.245	75.235
Juž. Srbija	70.330	77.345
Hrvatska	346.609	336.034
Bosna	177.716	177.444
Vojvodina	305.401	288.709
Slovenija	58.438	51.753
Dalmacija	12.180	23.965
Črna gora	9.966	10.953

Na 1 km² pridejo v naši državi 4 konji, na vsakih 100 prebivalcev pa po 9 konj.

Seja mlekarstva: društva za ljublj. okolico bo v nedeljo dne 4. maja ob 9. uri dopoldne v gostilni pri »Raku« na Rinski cesti. Naslednje seje se bodo vršile vsako prvo nedeljo v mesecu. Udeležba obvezna! Za predsednika: A. Perko.

Tržna poročila.

ŽITO.

Novi Sad, 24. aprila. Pšenica 315 — 320, ječmen 330 — 340, oves 250 — 255, koruza 227,5 — 247,5, moka »0g« 500, »0gg« 520, »2« 450, »5« 380 — 390, »6« 320 — 330, »7« 280 — 290, otrobi 210 — 215 dinarjev.

Dunaj, 23. aprila. Pšenica 2.200 — 2.300, jugoslov. 1.65 češkoslov. kron, koruza 2500 — 3500 avstr. kron, koruza 2500, oves 2805 avstr. kron.

ŽIVINA.

Zagreb, 25. aprila. (Letni sejem.) Dagon kljub lepemu vremenu ni bil velik. Sremskih svinj sploh ni bilo. Največ so prignali domače goveje živine. Od inozemskih kupcev so prišli Italijani in Avstrijci, ki so kupovali boljše rogato živino. Notirali so za kg žive teže: Domači volil. 15 do 16,50, II. 13,50 do 14, III. 12 do 12,50, bosanski I. 12 do 13, II. 11 do 12, III. 10 do 10,50, domače krave I. 12 do 13, II. 9 do 10, III. 7 do 8,50, bosanske II. 9 do 10, III. 7 do 8,50, teleta 15 do 16,50, domači junči I. 14 do 15, II. 12 do 14, bosanski I. 12 do 13, II. 12 do 14. Krma za cent: deteljina 150 do 175, lucerna 150, seno 125 do 150, otava 175, slama 100 Din. Drva 100 do 450 Din za voz (po velikosti).

Praga, 25. aprila. (Mesni trg.) Ovce 12,50 do 16, teleta 9,50 do 14, iz Jugoslavije 12 do 13,50, svinje (švedske) 12 do 13, danske 11 do 13, volovsko meso, prednje 11 do 14, zadnje 13 do 15,50 bikovo 12 do 14, kravje, prednje 8,50 do 11, zadnje 10 do 13, jagnjetje 9, kozličkovo 8 do 12 čl. kron.

LES.

Dunaj, 23. aprila. (V tisočih avstr. kron.) Iglast les, okrogel, 20 cm navzgor 215, kol 4 — 6 m 2,5 (oboje) povpraševanje. Ponudba znatno višja.) Rezan iglast les, ponudba 560 brez odziva.

VINOGRADNIŠKE POTREBSČINE.

Zagreb, 26. aprila. Modra galica, 100 kg brutto za netto, franko sodi 950 do 1000 Din, v Beogradu 900 do 950, v Ljubljani 900 Din. Zveplo »floristella« 3,20 do 3,25, »dvojno rafinirano« 3,50 do 3,75, »ventilator« 4 do 4,25 Din za kg, natrijev trisulfat 7, galun 5,50 do 6, rasija 11 do 11,50, (prima majungo) 12 do 12,50 (ekstra majungo), žvepljalnik 140 do 600 Din, brizgalne zoper peronosporo 400 do 700, noži za cepljenje 40 do 50, noži za obrezovanje trte 30 do 45. Guma za cepljenje 160 do 19, čopi za suho cepljenje 230 Din za 1000, čopi za 100 komadov 35 Din, gumijaste cevi za brizgalne 1 m 12,50, gumijaste plošče za brizgalne 1 komad 15 do 20 Din.

Državna trošarina na vino (vinski mošt) in občinske doklade k tej trošarini v Sloveniji.

V 35. šte. »Uradnega lista« objavlja delegacija ministrstva financ v Ljubljani statistiko o državni trošarini na vino (vinski mošt) in občinskih dokladah k tej trošarini v Sloveniji za leto 1922 in 1923. Iz tabele I. je razvidna obremenitev vina z občinskimi dokladami in sicer število občin, ki v posameznih davčnih okrajih doklade pobirajo in število občin, ki jih v dotičnih davčnih okrajih sploh imamo, ter odstotna obremenitev v posameznih občinah, iz tabele III. so pa razvidne količine vina, ki so bile zatrošarinjene v posameznih okoliših oddelkov finančne kontrole ter zneski državne trošarine in občinskih doklad k tej trošarini, ki so bili od dotičnih količin pobrani.

Za leto 1922 morala delegacija zneske državne trošarine izkazati po okoliših oddelkov finančne kontrole in ne po davčnih okrajih, ker statistični podatki po davčnih okrajih ne bi bili zanesljivi. V bodoče se bo to uredilo enotno.

V ozemlju ljubljanske oblasti je bilo zatrošarinjenega vina in vinskega mošta

v letu 1922	170.944,04 hl
v letu 1923 pa	192.660,65 hl
Od tega odpade na Ljubljano	63.575,14 hl
in v letu 1923	57.588,33 hl

Ljubljana je torej v letu 1923 nazadovala, ozemlje ljubljanske oblasti pa napredovalo.

V ozemlju mariborske oblasti je bilo zatrošarinjenega vina in vinskega mošta

v letu 1922	153.381,11 hl
v letu 1923 pa	201.175,09 hl

Edino najboljši šivalni stroji

Josip Petelinc-a
Ljubljana, Sv. Petra nasip 7
(blizu Prešernovega spomenika za vodo)

znamke GRITZER in ADLER za rodbinsko, obrtno in industrijsko rabo v vseh oprelih, najnižja cena, 10 letna garancija.
Pouk v rezanju, krpanju perila in novograde kupci strojev brezplačno.
Istotam igle, olje, posamezne dele za stroje in kolesa. Sprejemamo tudi popravila.

Razne vesti.
Strašna železniška nesreča v Švici.

Pri postaji Bellizona, ki leži na meji med Italijo in Švico, se je dogodila dne 23. aprila težka železniška nesreča. Trčila sta oba St. Gothardska nočna vlaka. Nočni brzovlak, ki je prihajal od Luzerna, je prevozil uvozni signal, ki je bil zaprt. Temu vlaku nasproti pa je vozil vlak iz Chiassa z naglico 60 kilometrov na uro. In tako se je zgodilo, da sta oba vlaka trčila skupaj. Od strojne oseboja je bilo takoj mrtvih 5 mož in nekaj potnikov. V nekem vozu, kjer je bila plinska razsvetljava, je nastal požar. Vsi v vozu se nahajajoči potniki so zgoreli. Izvlekli so 30 trupel, ki so bila vsa sežgana in zgoznela, tako, da se ni moglo nobenega spoznati. Potniki so bili povečini Nemci. Med ponesrečenimi je bil tudi nemški drž. poslanec dr. Helfferich in njegova mati. Težko ranjenih je bilo nad 50 in so jih prepeljali v Bellizonsko bolnišnico, kjer jim je bila nudena prva pomoč.

OBVISEL NA DVEH PRSTIH.

17 nadstropij visoko.

Tole se je zgodilo v New Yorku: Delavec Bert Boyle je popravljal dvigalo (lift) v 17. nadstropju neke hiše. Med delom pa je kolese zgrabilo njegovo roko, stroj ga je potegnil za seboj, kolese mu je zdrobilo 3 prste, sam pa je obvisel na dveh prstih leve roke 17 nadstropij visoko v zraku. Ni pa izgubil ne zavesti ne potrpežljivosti. Če se pol ure le mirno čakal, dokler ni prišlo gasilstvo. Niti enkrat ni zastokal, pač pa prošil svoje tovaršice, da so mu oddale podali cigareto, ki jo je navidezno mirno pokadil. Ko so prišli gasilci in ga rešili, se je takoj onesvestil. V bolnici so mu nato odrezali vseh pet prstov.

POZABljena LADJA IN MORNAR.

Pred dvema letoma je neki grški bogataš kupil v Franciji ladjo »Nidenfels«. Ladja je ostala zasidrana v pristanišču mesta Brest in na njej je bil puščen za stražo 62 letni mornar Alompi. Le-ta je dobival iz začetka od gospodarja ladje vsak mesec po 420 frankov. Toda kar naenkrat mu je plača izostala, in sedaj teče že štirindvajset mesece, da ni dobil niti stotinke. Vključ temu vrši stari mornar zvesto svojo službo. Vsa večer prižge na ladji luč in ko je megla, daje znamenje z zvonjenjem. Reče je brez vsakih sredstev, živni od milosti, ki jo dobi od mornarjev vojnih ladij, ki so zasidrane v bližini ladje. Vsako jutro se spusti v čoln in vesla okoli vojnih ladij ter pobira kruh, les in drugo, kar mu mečejo. Nato se zopet vrača na ladjo in lovi z udico ribe, ki so mu glavna hrana. Ker je svojo obleko porabil, si je naredil drugo iz jadra, namesto čevljev pa nosi lesene podstavke. Družina, ki živi na Grškem, ga rotil, naj bi prišel domov, toda on noče o tem nič

torej v letu 1923 napram letu 1922 znatno več.

Državne trošarine (35 Din oziroma za mošt 25 Din od hl) je bilo plačano v ozemlju ljubljanske oblasti:

leta 1922	5.983.521 din 67 p
leta 1923 pa	6.743.245 din 45 p

Od te vsote je bilo pobrano v Ljubljani:

leta 1922	2.225.129 din 90 p
leta 1923 pa	2.015.591 din 55 p

V ozemlju mariborske oblasti je pa bilo pobrane državne trošarine:

leta 1922	5.368.262 din 13 p
leta 1923 pa	7.041.160 din 93 p

Obremenitev vina in vinskega mošta z občinskimi dokladami se je gibala v letu 1922 kakor tudi v letu 1923 v splošnem med 25 odstotki in 250 odstotki državne trošarine. Višje obremenitve so bile izjema. Pobiralo je pa občinske doklade v ljubljanski oblasti od 362 občin leta 1922 159 občin, leta 1923 pa 286 občin; v mariborski oblasti pa od 699 občin leta 1922 samo 114 občin, leta 1923 pa 259 občin.

V skupnem se je na občinskih dokladah v trošarini na vino in vinski mošt v ljubljanski oblasti pobralo leta 1922 4.953.589,51 Din — od tega zneska odpade na Ljubljano 3.367.720 Din — v letu 1923 10.722.392,28 Din — od tega v Ljubljani 5.215.618 Din — v mariborski oblasti pa v letu 1922 1.523.494 Din 95 p, v letu 1923 pa 6.030.266,73 D.

Vsi ti podatki se nanašajo samo na navadna vina od soda in v steklenicah, ne pa tudi na šampanjec in takozvana »fina vina«, kakor malaga, sherry, itd.

služiti. Izračunal si je, da mu gospodar ladje dolguje že 5880 frankov in ne mara zapustiti ladjo preden dobi denar. Toda zdi se, da bo moral po iti v domovino, kajti pomorska oblastva se začelja že vznemirjati zaradi prisotnosti te tajinstvene pozabljen ladje v pristanišču pred Brestom.

KINEMATOGRAF ZA — PSE.

Ravnatelj nekega londonskega kinematografa je uvedel nedavno čudne predstave, h katerim ima dostop še bolj čudno občinstvo. Predstavam smelo prisostvovati is — psi v spremstvu svojih gospodarjev. Ob vstopu v kinematograf stojijo kontrolor, ki dovoljuje vstop k predstavi le plemenitim psom, ki mu ... predlože tozadevno potrdilo.

Pri predstavi so se kazale na platnu razne vaje izurjenih psov. Psje občinstvo je sprejelo ta prizor zelo hladno in z nekim pomilovanjem. Drugi prizor je predstavljaj znanega kinematografskega igralca z njegovim zvestim psom. Psi so pozdravili ta prizor z zadovoljnim lajanjem. Navdušenje občinstva pa je doseglo vršek, ko je začel prizor, ki predstavlja lov. Trije veliki lovski psi so se izgrajali svojim spremljevalcem in planili proti platnu ter ga v hitro raztrgali.

Lastnik kinematografa je zelo zadovoljen z uspehom in bo odšel dajati vsak teden po eno predstavo izključno le za pse s spremstvom.

Junjska snubitev.

V Tibetu se snubi na orav čuden način. Ko se je mladenč začel v devojko in ima trdno znanje, da ne bo odvrnjen, gre ter snubi. Ob početku svojega govora vzame snubač volneno krpicco, namočeno v olju, lo užge in jo dene gorečo na golo roko. Počasi gori ta čudni steni, povzroča globoko opeklino in velike bolečine. Toda snubač ostane miren, mirno zasmeji in izvoljena opazuje junastvo svojega snubača, ki vključ mukopolni bolečin kaže vesel in srečen obraz, kakor dokaz velike ljubezni. Ona misli, da je ni stvari na svetu, ki bi bila njenemu snubcu pretežka žrtev, da bi z njo pridobil njeno ljubezen. Ko steni zgori na roki, izreče izvoljenka svoj »da« in kmalu nato je svatba.

Voda dražja od vina.

Madžarska vlada je razpustila občinsko upravo v Budimpešti, ker je bilo njeno gospodarstvo skrajno škandalozno in nemumno. Tako je danes v Budimpešti, da je vsled konzumne davčnine voda dražja od vina.

Koliko sne francoski človek v svojem življenju.

Po poročilih pariške zdravniške akademije se cenj, da porabi človek do svojih 70 let 250 kvintalov kruha, 180.000 kilogramov mesa, 15.000 jajc, 6000 kg rib in 25.000 litrov tekočin ne glede na ogromno množico zelenjave, sira sadja, soli potrebuje 1750 kg. Poročilo ima pred očmi francoskega mestnega človeka. Po drugih krajih ne pridejo v poštev ribe in take količine mesa, pač pa kruh in krompir.

Umrlo od — smeha.

V Evertonu blizu Liverpoola se je zgodil čuden slučaj. V kinematografu se je predstavljala neka smešna igra, kateri je prisostvovala tudi osmnašletna Doroteja Moore s svojbo prijateljico. Dekle se je sredi prizora začelo tako smejati, da je padlo v nezavest. Zdravnik, ki je bil poklican, je ugotovil, da je dekle — umrlo od silnega smeha.

Poslano.*

V »Domoljubu« me v dveh dopisih dopisnik iz Horljua osebno napada. Dopisnik naj blagovoli, ako ima pogum, javiti svoje ime, da mu dam priliko na pristojnem mestu pogledati se iz oči v oči, sicer ga smatram za figarja.

Anton Urbančič, nadučitelj iz Horljua.

* Za vsebino tega dopisa odgovarja uredništvo le kolikor določa zakon.

Raznoterosti.

(*Fantastični mikado.*) Neki japonski mikado je imel krasno zbirko čaj, kateri je bilo 12. Te čaje so se odlikovale tako po svoji dragocenosti, kakor tudi po izdelavi. Mikado je bil tako zaljubljen v ta svoj zaklad, da je izjavil, da kdor razbije eno od teh njegovih čaj, mora umreti. Ob neki priliki se je mudil na mikadovem dvoru menih, kateremu je mikado razodel, da je eden nje-

govih služabnikov po neprevidnosti vrgel čašo na tla, da se je okrušila. Bil je kaznovan s smrtjo. Menih je dejal mikado, da bi nesrečnik lahko ubežal smrti, kajti on bi mogel okrušeno čašo zopet zlepiti. Mikado popelje meniha v oddelek, kjer je čuval svoj zaklad in pravi menihu, naj poškodovano čašo popravi. Ta pa vzame palico in razbije vseh 11 vaz. Razjarjen ga gleda mikado, ta pa mu pravi: »Prihranil sem 11 žrtev, ker hočem odkupiti Vaše čaje s svojim življenjem.«

(*Mehaničen obraz.*) Francoski minister dr. Delair je nekoč predstavil članom francoske akademije za medicino v Parizu moža, ki je imel ponarejen ves spodnji del obraza, namreč brado, spodnjo čeljust, gornjo čeljust, ustnice in nos. Obraz mu je namreč raztrgal nepreviden strel. S čudovitim mehанизmom so mu vse te dele umetno ponaredili, da mož lahko žveči hrano ter na par korakov sploh ni poznati, da nima pristnega obraza. Seveda nosi umetne brke in brado, s čemer se fabrikacija še bolj prikriva. Me-

hanizem sestoji iz štirih delov, ki si jih mož lahko sam razloži ter jih vsako jutro v umivalniku z vodo in milom opere.

Kar Vi potrebujete, to je Elzafluid. To pravo domače sredstvo, katero prežene Vaše bolezni! Polzakusna poslijka Din 27.—. — Lekarnar Eug. V. Feller, Stubica Donja, Elza trg št. 344, Hrvatska

Modra galica

prvovrstna, 98,99%, garantirana, nemš. kakovosti znamke „Johannisthal“ v egaliziranih sodih po 100, 250 in 300 kg po Din 9.40 za kg franko Ljubljana, vedno na zalogi pri tvrdki Stanko Florjantič, Ljubljana, Sv. Petra cesta 35.

Jadranska banka d. d. Beograd

Delniška glavnica:
Din. 60.000.000

Centrala (začasno) Ljubljana

Rezerve:
Din. 32.515.000

Podružnice:

Beograd
Bled
Cavtat
Celje

Dubrovnik
Ercegnovi
Jelsa
Jesenice

Korčula
Kotor
Kranj

Ljubljana
Maribor
Metković
Prevalje

Sarajevo
Split
Šibenik
Zagreb

Naslov za brzojave: JADRANSKA

Amerikanski oddelek — Potniški urad

INOZEMSKA ZASTOPSTVA: ITALIJA: Banca Adriatica, Trst, Opatija, Zadar. AVSTRIJA: Adriatische Bank, Dunaj. JUŽNA AMERIKA: Banco Yugoslavo de Chile, Valparaiso, Antofagasta, Punta Arenas, Porvenir, Puerto Natales.

AFILACIJA: Frank Sakser State Bank, 82 Cortland St. New York City.

Banka ima prvovrstne zveze v vseh glavnih mestih sveta in se peča z vsemi bančnimi posli.

kaučuk pete in kaučuk podplate

nosijo otroci in odrasli, ker so isti trpežni,
po ceni in se ugodno nosijo.

1 meter domačega platna

da tovarna ŠINKOVEC, Grosuplje, za
2 kg prediva ali 14 kg godenega
oziroma 20 kg surovega lanišča.

Kje se najbolje kupi, je brez dvoma
znano.

„Pri Nizki ceni“

Ign. Žargi, Ljubljana

Sv. Petra cesta 3.

Nudi cenj. odjemalcem veliko izbiro
potrebščin za krojače in šivilje, velika
izbira nogavic in raznih površnih žen-
skih voln. jopic ter razno moško, dam-
sko in otročje perilo in svilene samo-
veznic itd.

Kupujte!

Vse Vaše potrebščine, no-
vodoškega pomladanskega,
letnega blaga za žen-
ske in moške obleke, svi-
lo, etamin, batist, saten, perilo, šifon, kotonin, oksfort, cefir, cvilik za žimnice,
odeje, koce, posteljne garniture i. dr. Najnovejše svilnate in čipkaste rute, šerpe,
pri znani domači trgovini

Kupujte!

JANKO ČESNIK, Ljubljana,

Lingarjeva, Stritarjeva ulica.

Blago, samo čehoslovaški izdelek.

Opozorjam ženske in neveste pri nakupu opreme (beliša)!

Cene znatno nizke in zmerne!

EKONOM

osrednja gospodarska zadruga v Ljubljani

r. z. z. o. z.

Kolodvorska ulica št. 7

prodaja po najnižjih cenah raznovrstna semena, katera so pre-
iskana po drž. preizkuševališču.

V zalogi se nahajajo sedaj sledeče vrste:

lucerna ali nemška in črna ali domača detelja, lizka ljujka, angleška
ljujka, mačji rep, pasja trava, pesa „MAMUT“ rdeča, pesa „MAMUT“ ru-
mena, pesa „ECKENDORFER“ rumena.

Priporočamo svojim cenj. odjemalcem nakup, ker jamčimo za dobro kakovost
ponujenega blaga.

Strešna
opeka

zarezana, prvo-
vrstna žgana po
6—K komad

na kolodvor postav-
ljena vsake želez-
niške postaje na
Kranjskem.

Dobavi

Fran Prijatelj,
Tržišče (Dolenjsko).

Za spomlad in poletje

priporočamo

svojo veliko zalogo različnega angleškega in češ-
kega sukna, volnenega blaga za moške in ženske
obleke ter razno perilno blago: platno, šifone,
cefrje, tiskano v najnovejših vzorcih in bogati
izberi, dalje različne volnene in šivane odeje za
postelje, svilene, volnene in bombažaste rute za
na glavo itd.

Opozorjamo obenem tudi na raznovrstne ostanke
po zelo znižanih cenah.

A. & E. SKABERNE
veletrgovina z manufakturnim blagom
LJUBLJANA, Mestni trg 10.

INGER šivalni stroji

Na celem svetu znani kot najboljši.
Podružnice in zastopstvo v vseh mestih.
Centrala za državo SHS Zagreb, Marulićeva ul. br. 5 II. kat.
Filiala Ljubljana Selensburgova ul. št. 13, Maribor in Novomesto.

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

PODRUŽNICE:

Maribor
Novo mesto
Rakek
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

Dunajska cesta 4 (v lastni stavbi).

KAPITAL in REZERVE Din 18.300.000—

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzojavi: Trgovska.

Telefon: 139, 146, 458.

EKSPOZITURE:

Konjice
Meža-Dravograd